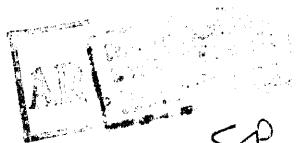

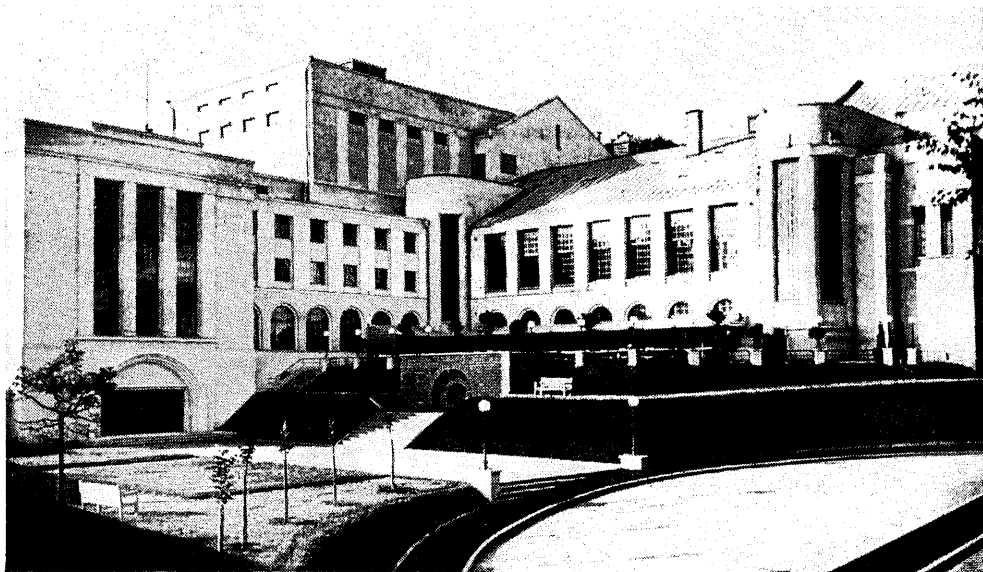
TEATER WANEMUINE

SEPTEMBER

1 9 3 9

SP,
7374

Firma

M. Jänes TARTUS

KAUBAHOOV 8-9-10-11-12
Asutatud 1899. a. Telefon 25 - 91

V a n i m , s u u r i m j a t ä i e l i k u m
manufaktuurkauba ladu Eestis

Rikkalikus valikus kodu- ja välismaa

hooaja - uudisriideid

Suur

valmisüliriiete eriosakond

Moodsad mantlid, palitud ja ülikonnad

Parim materjal. Hea lõige. Mõõdukad hinnad.
Oma töökoda. Tellimiste vastuvõtmine.

F-ma M. JÄNES, TARTU

*Eesti Vabariigi President
Konstantin Päts*

Deaminister
Kaarel Eenpalu

Prof. E. EIN,
„Vanemuise“ seltsi esimees.

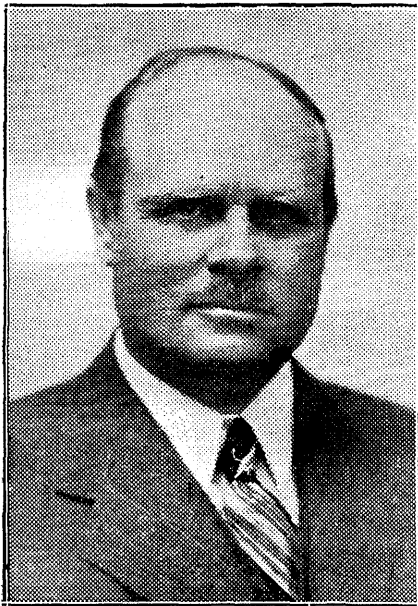
„VANEMUINE“ MAJANDUSLIKULT UUTELE ALUSTELE

„Vanemuise“ uue teatrimaja ehitus on saanud teoks. Väliselt on Tartu rikastunud monumentaalse hoonega, Tartu teatripublikule on antud võimalus mugavas teatrisaalis jälgida etendusi, näitlejasperele — pakkuda küpsemat töövilja, kuivõrd selle teostamine on sõltuv lava avarusest ja tema tehnilistest seadeldistest. Asjatundjate ringkondades julgetakse väita, — ja seda on kinnitanud ka paljud väliskülalised, — et „Vanemuise“ uus teatrihoone on kõigiti õnnestunud.

Kuivõrd „Vanemuine“ — uude rüüsse ehitud ja uute mänguriistadega varustatud — sünnitab elevust Eesti teatrikunsti arengus, seda näitab meile lähem tulevik. Teatrielu korraldamises võib aga mõningaid põhjalikke muudatusi kindlasti ette näha juba varsti.

Peaaegu kõik meie teatrid on tekkinud enne iseseisvuse ajastut eraühingute üritistena, mitte aga riiklike või omavalitsuste teatritena, nagu see on olnud kõikjal mujal, sest polnud mõeldav, et tolleaegne riik või omavalitsus oleks meie kui „muulaste“ rahvusliku kultuuri püüdlusi soodustanud. Peab otse imetlema, millise julguse ja visadusega tolleaegne eesti seltskond mitte ainult ei asutanud teatreid, milline ettevõtte ilmesti ka tol ajal ei võinud arvestada „endaga läbitulemist“, vaid püstitas teatrihooned, millised veel tänapäeval kuuluvad meie linnades suurejoonelisemate ehitiste hulka ja millistele tänapäevani pole võistlejaid kerkinud. Ka „Vanemuine“ ja just „Vanemuine“ on näiteks sellele, mida kultuuritahteline ja teovõimsate juhtide poolt organiseeritud seltskond võib rahvusliku kultuuri arendamisel teha isegi siis, kui sel rahvusel puudub oma riik.

Tekkinud erateatreina, läbistasid nad sellistena ka kriitilised üleminekuajad 1917—1919 ja püsivad sellistena tänapäevgi. Ühe uue momendi töid aga iseseisvusaastad meie teatriellu peatselt ja nimelt riikliku ja omavalitsuse toetuse teatritele. Nüüd ollakse sellega juba nõnda harjunud ja teatri eelarvetes seda seevõrd arvestatud, et toe-

Haridusminister kol. A. JAAKSON.

Majandusminister LEO SEPP.

tuse ärajäämisel meie suuremad teatrid peaksid oma tegevust koon-
dama. „Vanemuise“ seltsil aga on käesoleval momendil eriseisund,
sest peale teatri toetuse on ta saanud toetust, — ja seda üsna tund-
valt — oma teatrihoone juurdeehitise teostamiseks. Ta vajab seda
veelgi, sest „Vanemuise“ selts ise suudab selleks oma kapitali üsna
vähe anda. Kui riigivalitsus suuri summasid annab eraseltsile, siis
on arusaadav tema huvi nende summade — või täpsemini — nende
summadega ehitatud hoone ja soetatud varade edaspidise saatus
vastu. Nagu senistest kõnelustest Vabariigi Valitsuse esindajatega
selgub, ei soovita nende varade riigistamist, vaid nende üleandmist
selleks otstarbeks loodavale sihtasutisele, et oleks kindlustatud nende
varade puutumatus ja nende jäämine teatri- ja helikunstilisteks ots-
tarveteks. Nende varade kasutamine aga antakse „Vanemuise“
seltsile, kes ka edaspidi on juriidiliselt teatri ülalpidaja. Sihtasutise
peaorganist — nõukogust — võtaksid liikmetena osa mitmesuguste
ministeeriumide kui ka omavalitsuste esindajad ja arvatavasti neile
võrdsel arvul „Vanemuise“ seltsi esindajad, peale selle mõned majan-
duslike organisatsioonide või asutiste esindajad. Kui nõukogu koos-
seis eeltähendatud arvatavas koosseisus leiab lõplikku kinnitamist,
oleks saavutatud täieliselt harmooniline tulemus: rahuldatud oleks
riigi huvi tema poolt antavate varade sihtpärases säilitamises, rahul-
datud oleks ka vanima seltskondliku ja kunsti- ning kultuurseltsi
„Vanemuise“ huvid.

K. PAHK,

„Vanemuise“ seltsi ja teatrivalitsuse
abiesimees.

„VANEMUISE“ TEATRI- HOONE EHDUS- TÖÖDE KÄIGUST

Et „Vanemuise“ teatrihoone juurde- ja ümberehitustööde käigust võimalikult ülevaatlikku kokkuvõtet saada ning selle küllaltki suure ettevõtte vajadust õigustada ja põhjendada, osutub paratamatuks lühikese pilgu heitmine minevikku.

Teatavasti on juba viimase viieteistkümne omariikluse-aasta vältel õige mitmel korral nii „Vanemuise“ seltsi organites kui ka väljaspool vahetatud mõtteid „Vanemuise“ vana teatrihoone ruumide ümberkorralduse või ümberehituse vajadusest ja võimalustest. Eriti on sõna võetud teatrisaali ja sinna juurde kuuluvate ruumide kohta, kuna kuni ümberehituseni kasutada olnud peo-, koosolekute- ja kontsertsaal oma lameda põrandaga ei võimaldanud küllaldaselt teatrikuultuuri arenemist, vaid pigemini halvas seda ja vägagi märgatavalt.

Aastatega koos arenes ka teatrihuviliste ja -külaliste nõudlikkus peamiselt teatrisaali ümberehituse suhtes, et nähtavuse ja kuuldavuse küsimust lahendada. Kui 1935. a. algul toleaeagne seltsi juhatuse selle küsimuse konkreetsemal kujul üles tõstis, siis oli juba kohe küsimust üksikasjalisemalt arutlema hakates selge, et väikeste ümberkorraldustega ei ole veel kaugeltki võimalik probleemi rahuldavalt lahendada, vaid tuleb mõelda hoopis laiaulatuslikumale kavale.

Nii valmis neile nõuetele rajatud arhitekt A. M a t t e u s'e poolt esialgne vana teatrihoone juurde- ja ümberehituse kavand, mis leidis ka juhatuse esitiseks „Vanemuise“ seltsi üldkoosoleku poolt üksmeelset heakskiitu 24. aprillil 1935. a. ja mis hiljem kujuneski aluseks lõplikkude kavade väljaarendamisel.

Vahepeal informeeriti „Vanemuise“ seltsi eridelegatsiooni kaudu, kuhu kuuluvad A. Jõudu, J. Raudsepp ja O. Pärlin, vajadustest ja kavatsustest Vabariigi Valitsust, eriti toleaeagset Riigivanemat ja

praegust Vabariigi Presidenti Konstantin Pätsi, kes algusest peale suhtub küsimusse kõige suurema tähelepanu ja heatahtlikkusega. Ja nii seisiski „Vanemuine“ oma 70-aastase rahvusliku töö ja tegevuse tähistamisel suurima üllatuse ees, kus toleaeagne Riigivanem ja praegune Vabariigi President härra Konstantin Päts 5. oktoobril 1935. a. antud eridekreedi korras määras „Vanemuise“ teatrihoone juurde- ja ümberehituse läbiviimiseks toetust 16 miljonit senti.

See omakorda julgustas juhatust veelgi aktiivsemale tegevusele. Järgnes kavandite valikvõistlus, kuna hiljem hangiti kavandeid ka

Riigihoidja ja Vabariigi Valitsuse esindaja O. Kask asetab „Vanemuise“ uue teatrimaja nurgakivi.

tellimise korras, et saada kõigiti otstarbekohane projekt. Olgu märgitud, et siin olid tegevad viis tuntumat arhitekti (E. Lohk, A. Matteus, K. Buhrman, O. Siiman ja A. Soans).

Kõik see nõudis aega, aga ühtlasi küllalt suurt kulu, kuid sellega tuli leppida kui paratamatusega.

8. juunil 1936. a. kordas „Vanemuise“ seltsi üldkoosolek oma poolehoidu ja nõusolekut, tunnustades vana hoone juurde- ja ümberehituse teatrikuultuuri arendamise ja seltskondliku tegevuse korraldamise vajadustest tingituna kiireks ning hädavajaliseks, andes ühtlasi juhatusele vastavad volitused.

Peale pikemaid arutlusi anti lõpp-projekti koostamine ühiselt arhitektidele, härradele E. Lohkile ja A. Matteusele, kui valikvõistlustel parimaks osutunud kavandite autoreile.

Nii valmibki arhitekt E. Lohki ja A. Matteuse ühine, kuid võrd-

lemisi laiaulatuslik projekt, milles oli ette nähtud peale juurdeehitise suured ja põhjalikud ümberehitused ka hoone vanas osas.

Selle teostamine osutus kahjuks ülejõukäivaks, tuli selle tõttu jätta kõrvale ja asuda kitsapiirilisema, kuid enam-vähem samu nõudeid rahuldava kavandi väljatöötamisele, milline ülesanne usaldatakse arhitekt A. Matteusele.

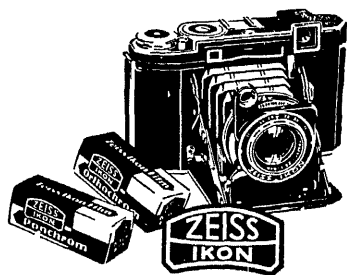
Arhitekt A. Matteuse poolt välja töötatud ja seltsi juhatuse ning ehitustoimkonna poolt heaks kiidetud projekt esitati „Vanemuise“ seltsi eridelegatsiooni kaudu (kuhu kuulusid K. Pahk, A. Pääsuke ja A. Matteus) kinnitamiseks Riigivanemale. 15. juunil 1937. a. Riigivanem K. Päts, tutvudes üksikasjaliselt projektiga, leidis selle olevat vastuvõetava ja kiitis heaks 16. juunil 1937. a.

Sellele järgnes peale vastavate eeltööde läbiviimist kohe tööde väljaandmine, kusjuures pakkumistel osutus kõige soodsamaks A/S. „Betoni“ pakkumine, ja juba 21. juunil 1937. a. kirjutati alla vastav ehitusleping. Töödega alustati tegelikult 23. juulil 1937. a.

31. oktoobril 1937. a. asetati pidulikult Riigihoidja ja Vabariigi Valitsuse esindaja sotsiaalministri O. Kase poolt nurgakivi juurdeehitatavale osale ning avati hoone vanas osas asuvad ja ümberehitatud ruumid (peo- ja kontsertsaal jne.) üldiseks kasutamiseks.

Kõigile pingutustele vaatamata on juurde- ja osaliselt ka ümberehitustööd võtnud aega rohkem kui seda osati või üldse oli võimalik ette näha. Kuid seda on tinginud väga mitmesugused asjaolud, nagu lava sisseseade keerulikkus, siis rahapuudus jne. — Kui esialgu arvati peale mitmekordset kalkuleerimist juurde- ja ümberehituse tööd tõusvat 45 miljoni sendini või veidi üle selle, siis tegelik tööde käik näitas, et kavatsatud vana lava tehnilise sisseseade ära kasutamine uue lava ehitamisel seda ei võimaldanud väga mitmesugustel põhjustel (lava vananenud, mõõtudelt väiksem jne.). See omakorda tõi kulusid juurde ümmarguselt 10 miljonit senti. Peale selle keskkütte, vesivarustuse ja elektriseadmete uuendamine, aia korraldamine ja tuhat pisemat tööd lisis veel õige mitmed miljonid juurde. Kõik juurde- ja ümberehitustööd ühes tehnilise ja teatri tegevuses vajalise sisseseade ja aia korraldamisega võivad tõusta 65 miljoni sendini. Siiajuurde on arvestatud ka ehitusest tingitud võla %%. Kõige selle juures võidakse küsida, mis on nende hulkade miljonitega saavutatud, ja kas siin ei ole liiga palju kulutatud.

Käesoleva ülevaate piiratuse tõttu on raske seda põhjendada paari sõnaga, kuid ühte võib kindlasti väita, et vaatamata kõigile raskustele ja vajalike kogemuste puudumisele, teatrisaali, lava ja teatri tegevuses vajalike paljude kõrvalruumide erilaadsusele ning sisseseade keerulikkusele ja kallidusele, on püütud saavutada moodne, nõuetele vastav teatrihoone; kahju ainult, et suurem osa teatri ruume jääb tavaliselt kodanikkudele nähtamatuks, mille tõttu on raske saada üldmuljet kogu ehitusest.

*Soovitame oma suurlaost
parima kvaliteediga
kaupu*

RAADIOAPARAATE Philips, Blaupunkt, T. T. Vabrik. Kohale jõudnud 1939./40. a. uudised

ELEKTRITARBEID JA -MATERJALE. Võetakse vastu igasuguseid installatsioonitöid

FOTOAPARAATE Zeiss, Voigtländer, Balda jt., fotopaberid ja filmid, amatöörtööde ilmutamine ja kopeerimine

EHITUSMATERJALID JA MAJAPIDAMIS-TARBED

PÕLLUTÖÖMASINAD JA -RIISTAD

KIRJUTUSMASINAD Šveitsi HERMES, Torpedo, Remington. Arvutusmasinad Brunswiga ja Mira

JALGRATTAD Rootsi Monark ja Husqvarna, inglise Homeric

MOOTORRATTAD DKV, NSU

AUTOD Adler, DKV, Austin

S o o d s a d m a k s u t i n g i m u s e d

K/M. Vennad Priiis

TARTUS, KAUBAHOOV 20/21, TELEF. 52-92, 56-92

Osakonnad: Valgas ja Petseris. Esindused kogu Lõuna-Eestis

Olgu näitena, kuid ühtlasi selgituseks märgitud, et uus teatri-saal koos publiku kasutamiseks ettenähtud ruumidega (jalutus-, riidehoiuruum jne.) moodustab vaid ühe neljandiku, kuna kolm neljandikku ruumidest võtavad endi alla teatri tegevuses vajalised kõrvalruumid (proovisaalid, lisalavad, näitlejate garderoobid, dekoratsioonide valmistamise saal ja selle kõrvalruumid jne.).

Nii on vana teatrihoone juurde- ja ümberehitusel saadud:

- 1) peo- ja kontsertsaal ühes kõrvalruumidega;
- 2) koosolekute-saal ja seltskondlikud ruumid;
- 3) einelaua ruumid ühes tarviliste kõrvalruumidega ja moodsa köögi ja külmutisega.
- 4) ajakohane keskküte, vesivarustus ja elektriseade ning -sisustus;
- 5) teatri-saal ühes jalutusruumidega ja garderoobiga;
- 6) lava ühes moodsa seadeldisega (valgustus, sillad, pöördlava jne.);
- 7) proovisaal, dekoratsioonide valmistamise saal, näitlejate ruumid, dušid, administratsioonide ruumid jne.
- 8) suviaed ümberkorraldatud kujul.

See oleks kokkuvõetult kõik, kuna üksikasjaline loetelu viiks ülevaate liiga pikale.

Olgu lõpuks tähendatud, et kõigi nende tööde läbiviimine on nõudnud seltsi juhatusest ja tema abiorganitelt (ehitustoimkond, majandustoimkond jt.) eriti suurt pingutust ja palju vaeva ning ajakulu, kuid seda tööd on tehtud või vähemalt püütud teha suurima hoole ja armastusega. Kuid kõige selle juures ei saa salata ka mõningaid vigu ja eksimusi. Eksimus aga on elu paratamatu kaasnähe ja tavaliselt see ilmneb seal, kus midagi tehakse; kuid siin on püütud teha ja anda kõik, mis võimalik; seepärast tohiks ka eksimused olla mõistetavad.

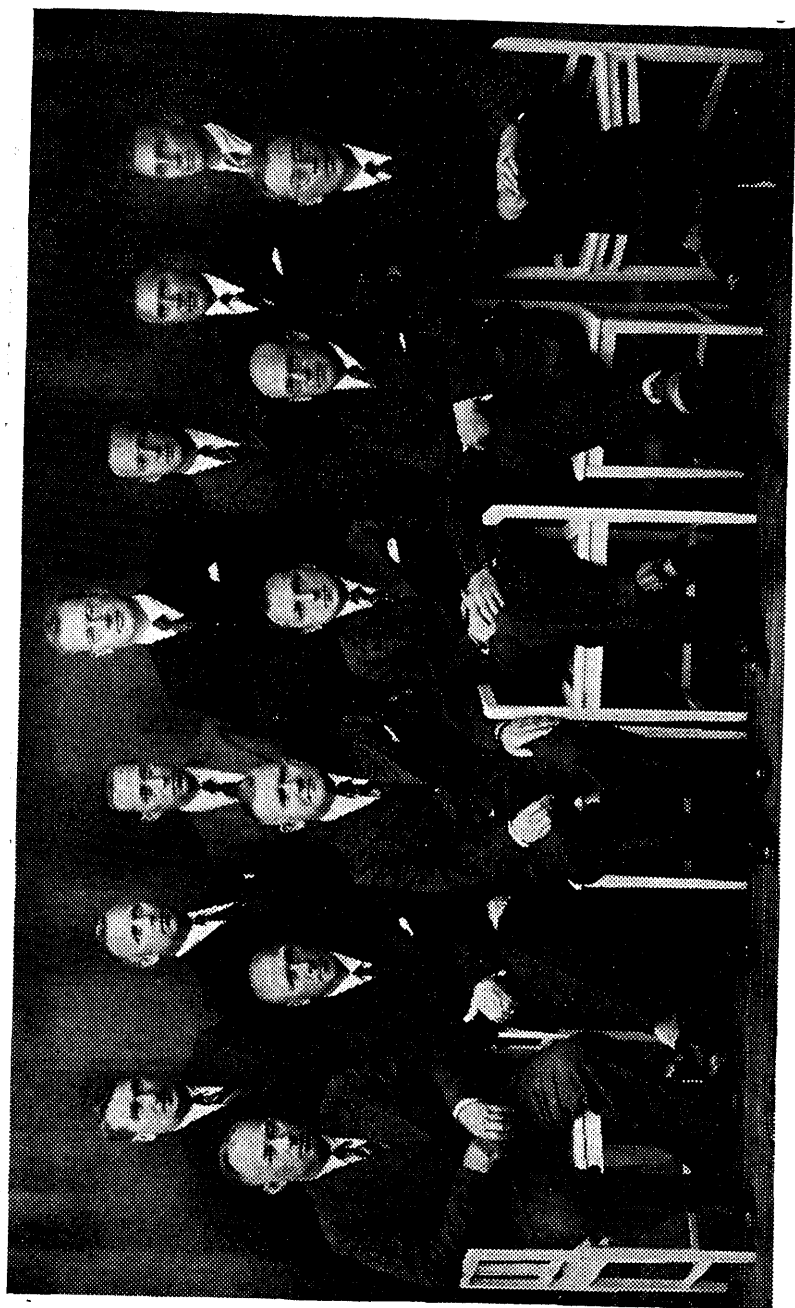
ADAMTAU TANTSUKOOL

*Õppekava moodne •
Grupid • Eratunnid*

Väljasõidud nõudmisel maale ja linnadesse.
Õpetajaiks riikl. kutsetunnist. ja välismail õppinud
tantsuõpetajad.

TANTSUÕHTUD
igal laup., pühap. ja kolmap. kl. 21 kuni kl. 1
Mängib Tartu parim tantsuorkester.

„Vanemuise“ seltsi praegune juhatus: istuvad (vasakult) abiesimees T. Kanemägi, laekur A. Pakosta, A. Jõudu, esimees prof. E. Ein, abiesimees K. Pahlk, F. Tuglas; seisavad: majajaisa A. Pau, V. Anton, kirjatöimetaja J. Kitsberg, H. Vihtem, majajaisa A. Pääsuke, K. Lepp, A. Reišner, Puuduvad: abiesimees J. Raudsepp, P. Kanarik,

„VANEMUISE“ TEATRISAAL

3. septembril 1939. a. avab „Vanemuise“ uus teatrisaal oma ukсед avalikkusele. Uus hoone nõudis ümmarguselt 2 aastat tegelikke ehitustöid ja umbes samapalju aega kavandite valmistamiseks ja eel-töödeks.

Teatrisaali ehitus on harva-esinevaks ülesandeks; Balti riikides esineb ta pea ainsa sellelaadse uudisehitisena peale Maaailmasõda. Käepärastolevad eeskujud kuuluvad kõik ajajärku, mil lavatehnilised ülesanded olid sootu teiselaadsed. Arenenud valgustehnika koos lava teiste mehaaniliste seadeldistega nõuab endisest sootu erinevat ruumidegi käsitamist. Käesoleva ülesande lahendamise tegi eriti keerukaks ja komplitseerituks teatrisaali määratud asend — see on ühelt poolt tihedas seoses vana hoonega, kolmest küljest aga pigistatud naaberkruntide vahele. Jäädes kindlaks teatrisaali juurdeehituse moodusele, püüti leida krundi laiendamise võimalusi naabritelt juurdelõigete saamisega. Need katsed äpardusid — ei leidunud ainustki naabrit, kes oleks olnud nõus (enesestmõistevalt tasu eest) oma aiamaast loovutama kas või meetrilaiustki riba. Iga jalatäis pinda oli aga teatrisaali otstarbekama projektimise huvides äärmiselt suure tähtsusega.

Valminud teatrisaali kavand valiti paljude teiste hulgast kui sobivam ja jõukohasem. Kavandite valijaks ning otsustajaks ei olnud loomulikult mitte üks autor, vaid rida nimekamaid eriteadlasi Tartust ja Tallinnast, eesotsas „Vanemuise“ Seltsi juhatusega.

Ehitis on osalt juurde-, osalt ümberehitis. Hoone mahtu on 46.200 kantmeetrit, millest uusehitist 27.400 kantmeetrit. Mahult on see suurim hoone Tartus. Lõviosa uue ehitise mahust ei lange mitte

teatrisaalile, s. o. publiku osale, vaid lavale ja selle kõrvalruumidele — garderoobidele, töö- ja laoruumidele. Teatrisaalis on ruumi 500 istekohale. Publiku jalutusruumid ja garderoob juurdekuuluvate kõrvalruumidega on projektitud avalikkude ehitiste kohta käivate määruste kohaselt ja asetatud teatrisaali ümber. Teatrisaal koos lavaga omavad aurukeskkütet, mida omakorda täiendab keskvilatsiooniseade puhta suruõhu juurdetoomisega.

Saali kujuks on valitud teatrisaalidele üldisemalt levinenud tüüp — hobuseraua kuju. Saali pikkus on 19 m, laius 15 m, kõrgus 10 m. Ehitise seinad on peamiselt telliskivist, vundamendid põllukivist ja betoonist. Saali ja lava lae kandjaiks on puust fermid moodsas konstruktsioonis. Jalutusruumide laed on raudbetoonist, samuti trepid. Saali ja kõrvalruumide väljaehitamises ei esine mingit lukust; on jäädud hädavajalikkuse ja otstarbekuse piiresse. Saali seinad on kaetud riidega, mida altpoolt kaitseb tammepaneel; sellega on kaetud ka lavasuu ja rõdude ning loožide barjäärid. Lavakasti mõõtmed on: põrandapind 17×17 meetrit; kõrgus 20 meetrit põrandast nõörpöõninguni.

Rikkalikuma ning ühtlasi kallima osa moodustab lavaseade. Esijoones tuleb sellest mainida pöördlava, läbimõõduga 13 m. See on postidele ja vööle tuginev, ringrööbastikul veerev eri-raudbetoon ketas; keskelt toetudes kuullaagritega varustatud vintteljele, veere-

Kudumise, vaiba ja käsitöö

villast lõnga

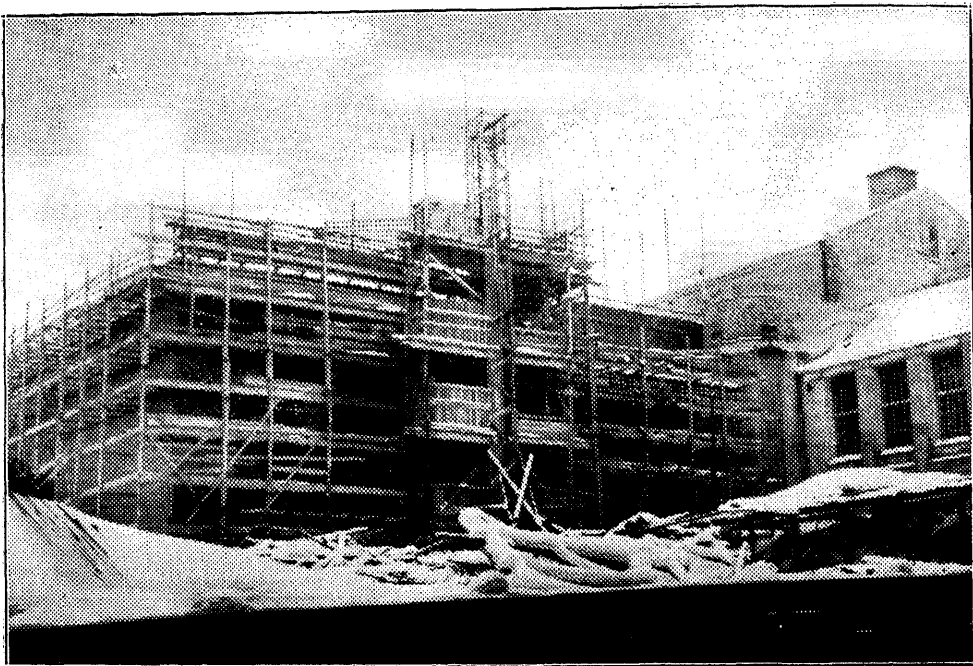
laos alatiselt suures valikus

Pudukaubad, voodri- ning
pesuriided ja igasugu
tarbed rätsepatele.

*Müük suurel ja
väikesel arvul.*

August Leib

Tartus, Võidu tän. 15, telef. 41-88

„Vanemuise“ uus hoone tellinguis.

vad malmrattad õliga täidetud roobastikus. Ketast käivitatakse lõputu trossi abil elektrimootoriga. Lava on varustatud raudeesriididega ja ringhorisondiga ning kulisside transportseadeldistega.

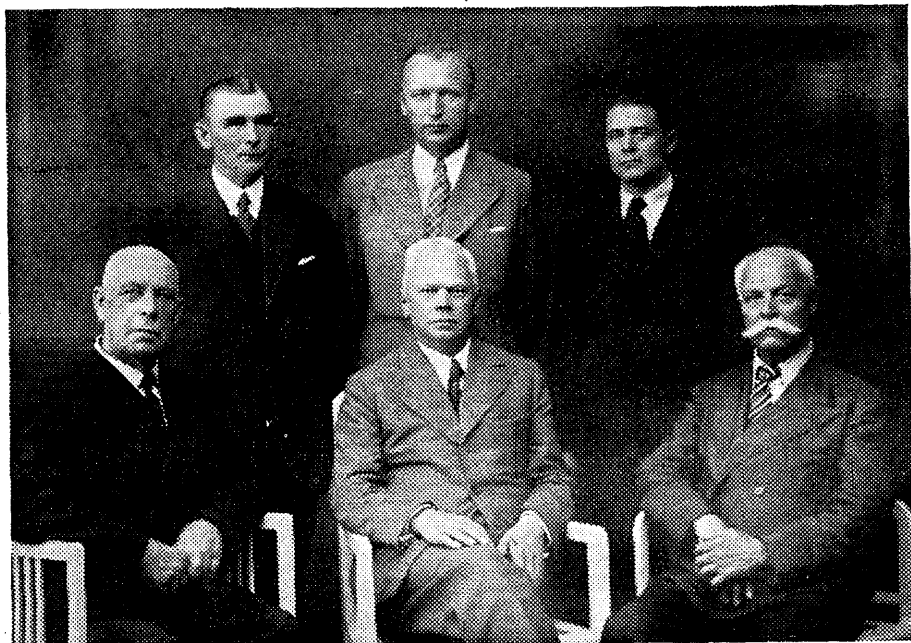
Kogu lava valgustusseade, mis koosneb mitmekümnest prožektorist lava pinna ja ringhorisondi valgustamiseks ning värvide vahetuse seadeldisest on eeskujulikumaid Baltimail. Lavast kahelpool, ulatudes teatrisaali tiibadesse, asetsevad näitlejate-toad ja garderoobid, milliseid ruume on arvult 20. Hoone mahust võtavad suure osa enda alla kulisside aidad ja garderoobid, dekoratsioonide maalimise ja proovisaalid. Viimased ruumid ulatuvad hoone vanasse ossa, endise lava kohale.

Keerukaim ülesande osa oli kahtlemata fassaadi projektimine koos eesaia planeerimisega. Oleks olnud võimatu ja lubamatu kopeerida olemasoleva hoone stiili, et saavutada nõuetavat kooskõla uue ja vana vahel. Paratamatult oleks tulnud teha väärarhitektuuri ja vägistada sisu vaid välisvormide arvel.

Aed ei ole veel küll suutnud võtta detailides lõppkuju, samuti on ainult üldpildis lõpule viidud eesaia planeerimine.

Teatrisaali juurdeehitamisega osutus paratamatuks ümber ehitada ka olemasolev hoone osa, peamiselt seesmiselt, kohandades seda kontsertsaaliks ja seltskondlikeks ruumeks. Möödapääsematud olid kapitaalsed remondid hoone katuse kandeosades.

Ehitis on teostatud eranditult kodumaiste firmade poolt.

„Vanemuise' seltsi revisjoni-komisjon: istuvad (vasakult) J. Mägi, esimees A. Mägi; seisavad: F. Saarsen, abiesimees J. Nirk ja kirjatoimetaja V. Palm.

*õigile soodsaimaks
ostukohaks on*

Sõjaväe

Majandusühisuse

kauplus Tartus,
Võidu tän. 3

Sealt leiate alati heas ja rikkalikus valikus

*koloniaal- ja pudukaupu ning
veine, napse ja maiustusi*

A. JÕUDU,

„Vanemuise“ seltsi esimees 1935—36.

VASTU HELGETELE PÄEVADELE

Kevadel möödus sellest neli aastat, kui „Vanemuise“ uue teatri-
saali ehitamisest hakati juhatause ringkondades juba kindlamalt rää-
kima. Ja lasti kiires korras arh. A. Matteus'el valmistada projekti-
visand. Esialgne visand, milline esitati toleaeegsele Riigivanemale,
praegusele esimesele Vabariigi Presidendile Konstantin P ä t s'ile,
sai selleks „sinepiivakeseks“, mis on hakanud kasvama.

Tol korral ei julgetud küll veel sellistest summadest rääkida, mil-
listeni praegused kulud on kasvanud.

Saabus 6. oktoober 1935. a. — „Vanemuise“ 70. aasta juubel.
Kõik olid huvitatud, mis toob see suurpäev. Ta tõi palju. Ta tõi,
peale muu tavalise juubeliga kaasaskäiva, tegeliku võimaluse asuda
kauaaegse unistuse teostamisele.

Ta tõi juubelikingiks Riigivanem Konstantin P ä t s'i dekreedid
peaminister K. Eenpalu kaudu, kes pidustustest osa võttis, koos tole-
aegse haridusministri N. Kann'iga ja kohtuministri Joh. Müller'iga.
„Vanemuise“ teatrihoone ehitamiseks oli määratud kr. 160.000.

See oli ilus päikesepaisteline päev, milliseid harva on olnud
„Vanemuise“ elus, eriti viimastel aegadel. Varandus kasvas, kuid
sellega tulid uued rasked kohustused „Vanemuisele“ — ehituse eel-
tööd, ehitamine ja edasi — jälle võitlemine rahaliste raskustega.
Kuid hoone on siiski suudetud valmis ehitada.

Dir. J. PIROJA,
„Vanemuise“ seltsi esimees 1936—38.

Usume, et see hoone täidab temale pandud lootused ja nüüdsest peale Tartu saab aja- ja kunstinõuetele vastava teatri. Ning saab püsiva teatripubliku, kuna tohiks eeldada, et jäävad ära põhjused teatrist eemalehoidumiseks.

Kordugu „Vanemuises“ tihedamini helged päevad.

Tartus, septembris 1939.

SEE ON VAST ÕIGE
PRANTSUSE SEGU
KONJAK

Peenwinehatas
EMLO

Dr. H. PARIS,

„Vanemuise“ teatrilaltsuse esimees.

UUDE AJAJÄRKU

On saabunud pidulik hetk, mil „Vanemuise“ teater peale kaheaastast eemalolekut võõra katuse all asub tagasi oma koju, et jätkata tööd, mida ta on nii mitmete aastakümnete kestel teinud. See taassaabumine on igatahes võimas: uus monumentaalne hoone mugavate, avarate ruumidega, kauni saaliga, väga ruumika ja võimalusterikka lavaga, loendamatute kõrvalruumidega — see kõik kujutab enesest tõelist kunstitemplit, eeskätt neile, kes on kutsutud kandma ja edendama meie rahva meele- ja südame-lähedamat kunsti — lavakunsti. Aga ühtlasi see peaks saama õilsaks kunstitempliks ka meie rahva kõige laiematele ringkondadele, kelledele „Vanemuise“ uue teatrihoone avarad ukSED on avatud ja kes kõik sõbralikul üksmeelil on kutsutud kaasa elama ja jälgima seal tehtavat tööd.

Moodsa ja teatrikunsti kõigile nõuetele vastava hoone valmisaamine peaks tähendama uue ajajärgu algust meie akadeemilise linna teatrielus, ja seda väga mitmesugustel põhjustel. Aegade jooksul on olnud „Vanemuisel“ täita suur missioon meie rahva kultuurilisel arenguteel, mis eriti võimsaks muutus siis, kui kogu eesti rahva poolt kokkupandud veeringutega rajati vana „Vanemuise“ rahva- ja teatrimaja. See oli esmakordne ja ainulaadne, et meil, eestlastel, kes me olime tollal harjunud korraldama oma pidusid ja näitemänge igasugu juhuslikkudes ruumides, mida tihtigi vaid suure hädaga sai seks otstarbeks kasutada, kerkis äkki midagi suurt, massiivset. Omada sellist hoonet — see oli juba meie kultuuri vääriline tunnusmärk, see oli ka tunnusmärk meie jõust ja me olime uhked, käisime seal rõõmsate südametega, iseteadvalt: see on meie, eestlaste oma kultuurahoone, see on eesti teater, meie tõusva kultuuri silmapaistev tulemus.

Too aeg oli pöördelise tähtsusega meie avalikus kultuurielus, sest peagi kerkisid kõikides meie suuremates linnades samalaadsed hooned, millel kõikidel oli sama ülesanne: koondada meie rahvas ühte, siduda nad ühiste rahvuskultuuriliste huvidega, tõsta rahva usku ja iseteadvust oma võimetusse ja ühiselt võidelda meie rahva paremate aadete eest.

Kuid vanal „Vanemuisel“ jääb veel au olla esimeseks eesti kutselise teatri loojaks. 22. aug. 1906. a. astus toleaeegse „Vanemuise“ eestseisus kokku, et arutusele võtta näitemängu korraldamise küsimust, nagu see protokollis kirja pandud. Otsus kõlas järgmiselt:

„Kahte võimalust näitemängu edendamiseks peetakse silmas: vabatahtliste jõududega, kes alalist palka ei saaks, ehk jälle alalist näiteltskonda asutada, kus näitlejatele kindlat palka maksetakse. Vabatahtliste jõududega ei arvatud võimalikuks küllalt näitemängu edendada ja teda soovitatavale kõrgusele tõsta, sellepärast otsustatakse kindlat palgalist näiteltskonda asutada.“

See oli julge ja otsustav samm, mis silmanähtavalt oli tingitud hinge ja südame soovist koondada eesti haritlaskond uute kultuuriliste väärtuste loomiseks ja uute alade võitmiseks, „et näitemängu

Nõudke kõikjalt meie

ülikonna-,
mantli-,
kostüümi- ja
kleidiriideid

M e i e

vaiba- ja käsitöölõngad

o n v ö r d l e m a t u d !

sest nad on valmistatud parimatest kodu- ja välismaa lõngadest

Estonia villavabrik

TARTU, RIIA TÄN. 3, TELEF. 30-05

Kirjanik AUGUST JAKOBSON, kelle uue draamaga „Viirastused“ avatakse „Vanemuise“ uus teatrisaal. Teatri poolt korraldatud võistluste žürii määras autorile autasuks kr. 1000.

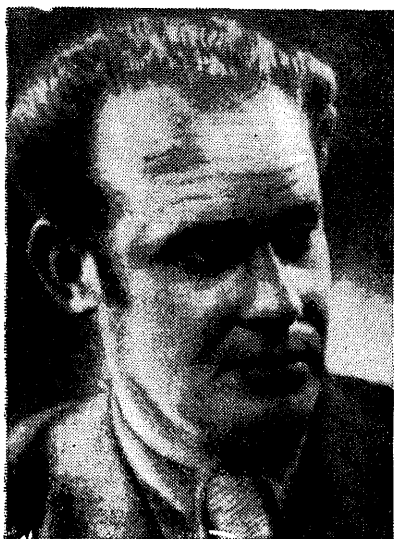

Kirjanik ALBERT KIVIKAS, „Vanemuise“ teise avatüki „Niimed marmortahvliil“ autor. Näidendi on kirjanik dramatiseerinud koos dr. A. Annistega oma samanimelise romaani järgi.

edendada ja teda soovitavale kõrgusele tõsta.“ See oli julge ja otsustav samm seepärast, et samal koosolekul eestseisus pidi konstateerima, et sel puhul „tuleks 2000—3000 rbl. aastas puudus, mida erakorraliste sissetulekute läbi loodetakse katta.“ Need mehed, kes tegid selle eesti teatrile ajaloolise otsuse, olid protokollis märgitud järjekorras: esimees dr. H. Koppel, liikmed: dr. A. Paldrock, A. Kitzberg, G. Goldmann, G. Eller, Ed. Kivastik, P. Juck, dr. K. Konik, K. Menning, J. Sisask, H. Lellep, cand. J. Tõnisson ja K. Arak.

Samal koosolekul valiti esimese eesti kutselise teatri esimeseks direktoriks mees, kellel sõnamatult suured teened eesti kutselise teatri rajamisel ja ülesehitamisel; mees, kes hinges kandis jumala sädet, kunsti kõrget mõistmist ja tundmist, kelle südames hõõgus suur armastus ja töötahe; mees, kes oskas korruga viia esimese eesti teatri tulevikku, kes eesti teatri ajaloos on ja jääbki julgeks võitjaks. See mees oli Karl Menning.

Selle õilsa mehe kaheksa-aastane töö „Vanemuise“ teatris on jätnud kustutamata jäljed mitte ainult „Vanemuise“, vaid ka üldse eesti teatri arengusuunas. Lühikese ajaga lõi ta meie teatrile omad traditsioonid, seadis esimesena üles ansambli-teatri tööpõhimõtted, rakendas lavale noori, kelledest võrsusid eesti näitelava silmapaistvamad jõud. Sõnas, kirjas ja teos ta populariseeris teatrikultuuri, astus reaalseid samme uue teatrikirjanduse tekkimiseks.

KAAREL ALUOJA,
teatri peanäitejuht.

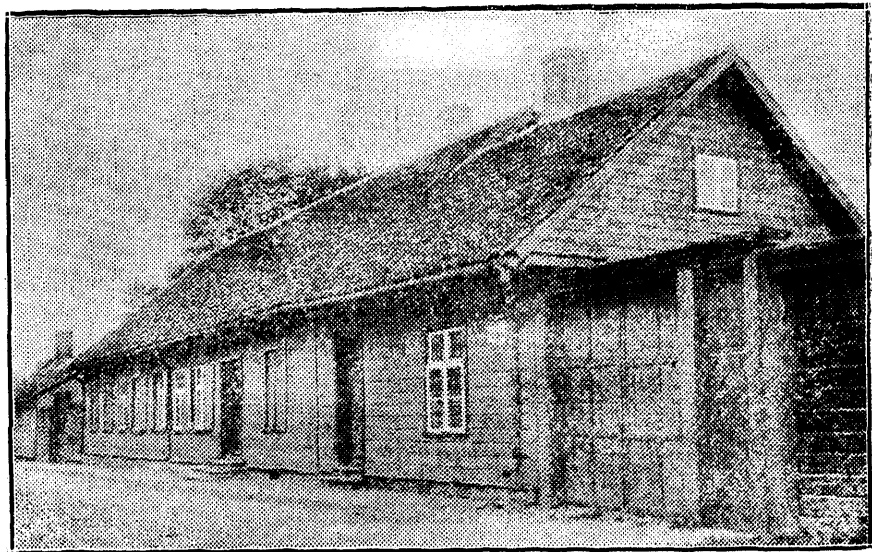
A. MERING,
näitejuht.

Kes olid need esimesed pioneerid eesti kutselise teatri laval, kellede õlgadele pani Karl Menning vastutava ja pingutava kohustuse?

Seltsi juhatuse protokollist 26. okt. 1906. a. loeme, et on otsustatud palka maksta 1. oktoobrist: neiu Amalie Kõnsole 25 rbl. kuus, Leopold Hansen'ile 25 rbl., Karl Triipus'ele 25 rbl., Elmar Jürmann'ile 25 rbl., Hans Rebasele 25 rbl., Ants Simm'ile 40 rbl. ja etteütleva Karl Luud'ile 15 rbl. kuus. Nende õlgadel koos teatri ja seltsi juhtidega lasusid meie teatri loomise ja väljakujundamise raskused.

Ka see oli K. Menning, kes ammu varem mõtles ja otsis teid eesti teatri arenguks, kes mõistis, et ilma oma lavateosteta ei saa olla oma teatrit. Ta esitas juba aasta varem ja nimelt 7. juulil 1905. a. „Vanemuise“ esimehena juhatusele, „et uue maja õnnistamise puhul (mis toimus aasta hiljem, 12. VIII 1906. a.) üht hääd algupäralist Eesti näitemängu ettekanda, võistlus-üleskutset kõikides Eesti lehtedes avaldada ja parema näitemängu tüki kirjutajale üks auhind määrata. Tüki aine, kuju, iseloom ja pikkus on kirjanikul täitsa vaba.“ Auhinnaks määratigi 100 rbl. ja auhindamiskomisjoni valiti Anton Jürgenstein Väandrast, Johan Veski Tallinnast, Karl Koppel, Karl Menning ja Ants Simm Tartust.

24. aug. 1906. a. loeme protokollist: „Kirjanik A. Kitzbergile otsustatakse reisikulud, mis ta näitemängu „Tuulte pöörises“ kinnitamise pärast Tallinnasse ja Peterburisse sõites tegema pidi, välja-

„Vanemuine“ 1867. a. Tähe tän. nr. 28.

maksta, nõndasama ka auhinda 75 rbl. ja 50 rbl. ümbertöötamise eest.“

Huvitavana ja meie avaliku elu silmapaistvamat tegelast iseloomustavana võime tolleaegsest protokollist sama küsimuse kohta edasi lugeda: „... koosolek otsustas ka cand. Tõnissonile reisikulud, mis ta tüki kinnitamise pärast Peterburisse sõites Päärükivalitsusest luba muretsedes kandma pidi väljamaksta. Cand. Tõnisson ei võtnud kulude tasumist vastu ja jättis need oma kanda.“

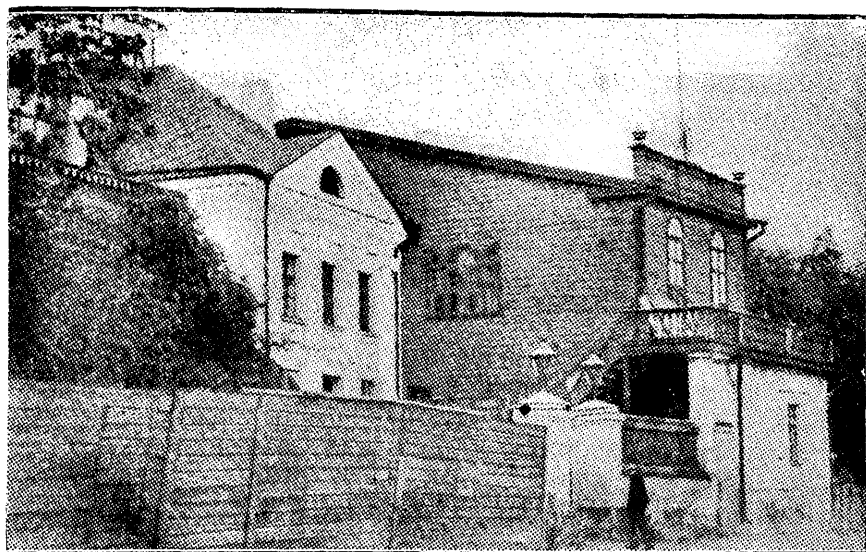
Suur pidi olema vaimustus, armastus ja töötahe nendel esimese eesti kutselise teatri pioneeridel, kui ka neil, kes seda edasi kandsid aastakümnetesse. Edasi kandsid, vaatamata raskustele, võideldes võitlusi omaksvõetud asja ja õilsate sihtide eest. Aeg ja võitlus on paljusid neist murdnud, kuid nende töö püsib ning kannab vilja.

PEAMISELT VÄLISMAISI
RAAMATUID JA AJAKIRJU
TEADUSLIKKU KIRJANDUST
KEELTE ÖPPERAAMATUID
NOORSOOKIRJANDUST

Tellimised sise- ja välismaa raamatutele
ja ajakirjadele

KLUGE & STRÖHM

TALLINN, Pikk tän. 9. Postkast 101

„Vanemuise“ esimene oma maja 1869.—1903. a. Jaama tänaval.

auks ja uhkuseks tegijaile. Alus oli pandud tugev, kunsti sädelev vanker oli veeremas, kerkisid uued värsked jõud, kes asendasid lahkunuid ja väsinuid. Elu läheb edasi, olgugi läbi võitluste ja raskuste, kuid eks seal vahetevahel puudu lilledki.

Kuid aeg, see halastamatu tegur, seab järjest ka oma nõudmisi, milledest mahajäämine võib võrduda oma asja reetmisega. Meie riikliku iseseisvuse saabumine tähendas meie rahvale täielist uuestisündi kõigis meie eluavaldustes. Muutunud olukorras selgus peagi, et vana „Vanemuise“ kandle keeled on küll veel helisemas, kuid pill on jäänud vanaks. Meie suuremaid nõudeid ei rahuldanud enam vana hoone, saal lameda põrandaga, nagisevad toolid, halb nähtavus, kuuldavus, ebahühtlane temperatuur jne. Need kõik moodustasid pikapeale kompleksi, millest tuleb otsida algjuuri paljuräägi-

Kasutage

„Pluto“ lakke ja värve

Piirituslakid, -polituurid, appretuurid, õililakid ja -värvid, nitrotselluloos auto- ja mööblilakid. Küünelakk „REGINA“.

Lakivabrik „Pluto“ Tallinn, Pärnu mnt. 17, tel. 463-60.

„Vanemuise“ teatrivalitsus. Istuvad (vasakult): abiesimees K. Pahlk, esimees dr. H. Paris, dir. O. Aloe; seisavad: J. Lang ja F. Puksoo.

tud Tartu teatrielu kriisist viimase aastakümne kestvusel. Ei aidanud siin näitlejate koosseis, kus on olnud ja on praegugi oma ala parimaid Eestis, ei aidanud ka pääsmete hinnaalandused, kuna ka viimane kino Tartus suutis pakkuda rohkem mugavusi, kui vana „Vanemuine“. Kõige iseloomustavamaks olid ses suhtes võib olla lasteetendused, millede külastatavus näitas aastast aastasse langust. Lapsed ei näinud, mis laval toimus, ja etenduste alates jooksid nad lava-barjääri ette, et näha ja kuulda. Vanemad ei võtnud neid talvel meeleldi kaasa, kartes külma. Ja kui meie oma lapsi ja noorsugu ei saa teatrisse kutsuda, kuidas kasvatame siis nende hinges kunsti ilu ja võlu tundmist ja mõistmist?

On vist küll iseloomustav meie vanale, muidu heale Tartule, et siin üldiselt rohkem vaieldakse ja armastatakse arvustavalt suhtuda paljusse, mida ise otseselt kaasa ei tehta, ja nii küll kerkisid, küll raugesid vaidlused ka „Vanemuise“ ümber. Siin on olnud mõtete kokkupõrkeid, piikide murdmisi oma tõekspidamiste eest, kuid ma usun — see ongi hoidnud värskena ja võitlusvalmina nii asjaomaseid kui ka kõrvalseisjaid.

Kui nüüd „Vanemuise“ teater asub uutesse ruumidesse, mis ainuüksi tänu Vabariigi Valitsusele ja eelkõige meie kõrgeaulise Vabariigi Presidendi härra Konstantin Pätsi ülimal määral heatahtlikul suhtumisel ja abil on valmis saanud, siis usume, et algab

ka uus ajajärk, nii Tartu teatrielus kui ka uuendatud ja ajakohastatud „Vanemuises“. Uues hoones on loodud kõik võimalused selleks, eriti aga kõik võimalused edukaks tööks teatri mitmepalgelises tegevuses. Siin võivad oma võimeid arendada ja näidata eesti näitleja, laulja, tantsija, koor ja orkester — ühe sõnaga, kõik need, kes on oma eluülesandeks seadnud töötada kauni kunsti nõudlikule jumalannale. Et selles töös neid saadavad mitte ainult Tartu, vaid ka kogu meie rahva heatahtlikud soovid, on iseenesest mõistetav. Väikese rahvana tahame meie ometi olla suur oma kultuurilises töös ja saavutustes, et eestlaste nimi kõlaks kaugele ja nende teod oleksid auks oma rahvale ja kodumaale.

Raskem osa võitlustest on läbi. Kõik eeldused näitavad, et ees on päikesepaistelisem osa, ja et tee läheb avaramaks.

Daamide ja härrade
ELEGANTSEID KINGI

Maitsekas ja rikkalikus
v a l i k u s leiate alati

K. KONSEN'I

jalanõude-tööstusest

Tartus, Riia 36, tel. 32-85.

**Kõrgepärtuslikke ülikonna-, palit-
ja mantliriideid kodumaa kui ka
inglise vabrikulist leiate**

O.-ü. Riieturite Ühiskaubamajas „RÜK“

Tallinn, S. Karja 19

Telefon 455-77

Tartu, Aleksandri 5

Telefon 36-20

R ä t s e p a t a r b e i d

JAAN KITSBERG,

„Postimehe“ vastutav peatoimetaja.

TEMPEL JA KOGUDUS

Kiita on raskem kui laita. Meil on väga levinud komme maha laita eriti oma kirjandust, kunsti, teatrit. Nii on mugavam. Kiitusele võidaks nõuda põhjendust ja see nõuaks asjatundmist. Laitmiseks ei ole suurt asjatundmist vaja: leiad kätte mõne veakese või maitse tõttu vaieldava pisiasja, tood selle ette endataoliste auditooriumis ja lisad oma „üleüldse“.

Arvustus on ju hädavajalik. Selleta tuleks loid seisak. Sant on aga, kui laidetakse sellepärast, et muidu ehk rahvas peab sind rumalaks. Ütleme avameelselt: seal, kus pole vaja peljata arvustatavat, laudakse sagedasti laistust kooris mitte suure julguse, vaid arguse pärast. Kiitev hinnang võib ju sattuda arvustuse alla koos hinnatavaga.

Eriti sellepärast on rõõm kuulda, et nüüd karmidki kriitikud annavad kiitva otsuse „Vanemuise“ uue teatrisaali kohta. Mõni annab selle otsuse peaaegu kahetseva käeliigutusega. Et — parata pole midagi! — on siiski hästi välja kukkunud. Ja ongi! Oleme saanud tõesti ilusa ja hea teatrisaali.

Fassaadi üle me veel vaidleme. On ju ka omajagu põhjusi. Ma võtaks, näiteks, kõigepealt maha selle paeterassi aias. Aga see ei tee olematuks rõõmu, kui seisad vana Senfimäe jalal ja vaatad üles vana ja uue „Vanemuise“ poole. Oli siiski õige tegu, et teojulged vanemuislased ehitasid sajandi algul oma templi sinna üles ja mitte alla soo peale. Sealt mäelt ta vaatab uhkelt üle linna ja ütleb, et see pole kaubamaja ega pank ega kohvipood, — vaid on pühakoda.

Üle linna ta vaatab, aga tarvis on, et ta pääseks vaatama ka alla linna ja kutsuma oma kogudust. Sellepärast — kiskugem maha need lobudikud ja vanad majad, mis on praegu veel jalus „Vane-

muise“ uhkel kodul! Tehkem vabaks tee templisse. Muutkem Aia tänava suu avaraks iluaiaks!

See maksab raha ja seda ei saa üle öö. Aga kaua ei tohi sellega viivitada, sest muidu harjume ehk ära sellega, et „Vanemuise“ jalad on kinni kuuride rägastikus.

*

Kui 1906. aastal valmis „Vanemuise“ hoone Aia tänaval, siis teostus ühtaegu uute ja avarate ruumide saamisega pööre ka „Vanemuise“ teatri vaimses ehituses. Astus ellu kõrge tasemega kutse-line teater, — jõurikkalt ja kaasakiskuvalt.

Oleks ülekohtune öelda, et ka nüüd ootame pööret „Vanemuise“ kui lavakunsti templi vaimse sisu kujundamisel. „Vanemuine“ on püüdnud anda oma parimat ka seniste ruumide ja muude raskuste kiuste. Ta on pakkunud mõndagi küpset saavutist ja tal ei ole puudunud ka tänulikku publikut. Tahtmata mingit revolutsiooni Tartu teatrielus, tahame ja usume aga siiski, et uus teatrisaal, uus ja eeskujulik lava võimaldavad „Vanemuise“ teatris ja selle ümber seesuguse eluvuse sündi, mis toob hoogsat tõusu seal, kus seni töötati raskuste kiuste senise taseme hoidmiseks ja kus uued võidud olid visad tulema.

Paberikaupade tapeetide kooli- ja kontoritarvete

m ü ü k s u u r e l j a v ä i k s e l a r v u l

Paberi- ja tapeediäri V. Kotkas

Tartus, Uueturu tän. 9, telef. 23-29

Kõikide silmad vaatavad nüüd suurte lootuste ja ootustega „Vanemuise“ näitlejaskonna ja kunstiliste juhtide poole. Nendelt ootame, et nad teatri uutele, väärimatele ruumidele annaksid väärrika vaimse sisu. Usume, et nad lähevad vastu uuele hooajale suurte lootustega ja julge loomistahtega.

Kuid näitekunsti edukaks loominguks ei jätku heast tahtest, loovast vaimust, heast lavast ja heast teatrisaalist. On tarvis ka tänuilikkude publikut. On tuntud tõde, et mitte ainult näitleja oma loomingu kaudu ei mõjuta vaatajat, vaid vaataja — teatrisaalis ühise elamuse läbi tervikuks sulav publik — mõjutab ka näitlejat. Mõlemad peavad liituma üheks suureks koguduseks.

Seesugusesse kogudusesse uusi kandideerijaid on nüüd rohkesti — esialgu aga uue teatrisaali pärast. Uue saali piduliku avamise puhul on kuuldavasti ukse juures tunglemas palju seesuguseidki tegelasi, kes teatri enda pärast ei ole varem vaevaks võtnud Aia tänava mäkke ronida. Pahandustki on, et saal ei mahuta sel erakordsel pidulikul puhul kõiki tullatahtjaid. Kindlasti jätkub see publikutung uude „Vanemuisesse“ ka järgnevail esietendustel. Teatri kui kunstilist elamust pakkuja suur ülesanne on nüüd: kasvatada see konjunktuuripublik oma koguduse alatiseks liikmeks.

Ärgem nõudkem aga ka oma teatrilt imet, et ta ühel hooil süütaks põlema nende hinge, kes tulevad tuimadena või isegi ümbritsetuina jääste eelarvamuste kestast. Ka publikul endal peab olema tahet anda oma loovat jõudu lisaks, et teatris saavutada andjate ja saajate ühist elamust.

Taubilööstus

Dipl.-ins. Artur A. Linholm

Valmistatakse tinatuube nr. 0—11.

Töö headus kindlustatud.

TALLINN, VANA KALAMAJA TÄNAV 32. TELEFON NR. 439-93.

Eesti suurim
klaveritööstus

KARL SAAR

Tallinn, Liivalaia 64. Tel. 457-01

K. LUIK,
„Vanemuise“ ehitustoimkonna esimees.

Ütlesime eespool, et „Vanemuisele“ on senigi jätkunud tänulikku publikut. Ei ole aga saladus, et selle publiku hulgas hiilgasid puudumisega paljud, kes — õigusega või õigustamata — loevad end Tartu vaimse palge mõõduandvaks osaks, nn. seltskond — hariduse, vaimse taseme, ametliku positsiooni või rahakoti poolest koorekihi liikmed. See seltskond peaks olema nüüd teadlik, et ilma hea publikuta ei saa teha head teatrit. Tulgu nõudlik vaataja ja ergutagu oma nõudlikkusega teatrit tippsaavutistele! Tulgu ka need, kes tahavad tõusta oma välise positsiooni väärilisele vaimsele tasemele! Olgu jälle kord Tartu seltskonnias teadmine, et teater on ülikoolilinna vaimse elu lahutamatuks osaks! Saagu jälle kultuurinimesele mõõdupuuks, et ta on teatrihuviline ja teatrihuviline mitte ainult kõdihimulise vegeteerijana, vaid kaasaloova vaimuga inimesena, kelle „vaimsed huvid“ ei piirdu bridžimängu oskusega, autode tundmisega ja filmioperettide külastamisega.

Usume, et see tuleb nii ja et sellepärast „Vanemuise“ uue teatri-
saali mõju ulatab kaugemale väljaspoole tema müüre — ruumis ja ajas.

ALBERT GINOVKER
Biskviit
GINOVKER

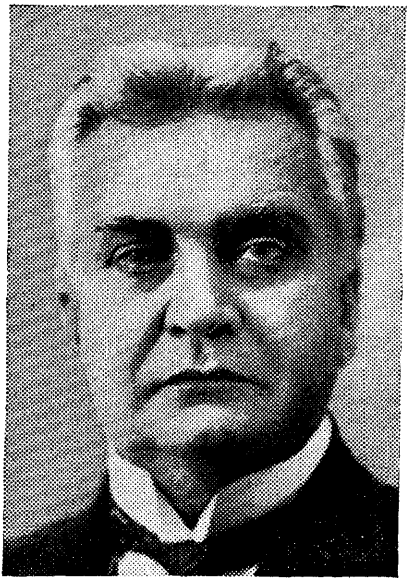

O. ALOE,
„Vanemuise“ direktor.

TEATRI TULED KUTSUUVAD

Jälle on saabunud sügis. Sügis 1939. Jälle süttib ja kutsub meid kõiki teatritulede sära. „Vanemuise“ teatril tähendab eelolev hooaeg kauaaegsete lootuste täitumist. Ollakse lõpuks niikaugel, et asutakse endisest rahvamajast ja vahepealsest üürihoonest oma teatrisaali. Usume, et siit pakutavate vaimsete tulede sära suudab kutsuda ja kõita kogu Tartu ja ümbruskonna rahvast. Siit kasvab uus suur kogudus, kunstikogudus. On ju teater võrsunud ürgseist rahvakombeist ja usulisest kultusest ning seetõttu ka vaimselt seoses kirikuga. Iga tõsiselt võetud teatrietendus ja teater — on ise tempel. On küsimus, kumma mõju on praegu oma kogudusele ulatuslikum, kas teatri või kiriku oma, ent sihiks on mõlemal: rahuldada inimest vaimselt, pakkuda midagi tema seesmisele minale. Usk võidab ja vallutab osalt fanatismi varal. Teatril on selleks kasutada laialdasemad ja mitmekesisemad võimalused.

Ikka otsisklev ja rahutu inimhing eksleb alatiste tõdede otsingus. Neid on talle kuulutanud peale paljude uskude kogu mõtleval inimkond, — kõik, kellel on tekkinud mingi vaade, elamus, probleem ning kes seda ükskõik millisel kujul või millises vormis on suutnud lahendada. Teatrietendus ühendab endas kõik kunstid. Peale kirjanduse, heli-, kujutava kunsti ja arhitektuuri, millised kõik rakendatakse üheaegselt, vajab teater etenduspaigaks erihoonet. Kuni etenduseni on teatrimaja ja näiteseltskonna poolt esitatav teos ühes kõigi kõrvalelementidega kaks omaette tervikut. Samuti nagu on omaette tervikud näidendid trükitud raamatuna, lavapilt — valmis dekoratsioonide, arhitektuurse ehitise ning lavasisustuse näol, — ja muusika, mida sama hästi on võimalik kasutada ka omaette muusikapalana. Teatrietenduse puhul ühinevad kõik viimased — sõna, heli,

KARL MENNING,

*Eesti kutselise teatri rajaja, „Vane-
muise“ teatri esimene direktor ja näite-
juht 1906.—1914. a.*

lavapilt — juba ühiseks tervikuks ja teatrihoone ühes näitelavaga on sellele vaimsele sisule väliseks kehaks. Ent veel ei ole teatrit. Tõeline teater tekib alles siis, kui selle liitunud loominguga liitub publik, ja näitleja ja publiku etenduseaegne ühtekuuluvus. Siis teki-
vad meil teatris elamusel. Neid on raske sõnul seletada, neid on võimalik ainult tunda. Elamusi pakuvad meile ka kõik teised kunstialad, kuid need kõik köidavad meid vaid üksikmeelte kaudu. Kirjanik oma teosega mõjub meile vaid lugeja ehk kuulaja kujutluse varal. Helikunst ainult kuulmise ja maalikunst silma kaudu. Teater kui kõigi kunstide süntees valdab kõiki meie tundeid ja meeli üheaegselt. Suuri ja tõelisi elamusi suudab ta aga vaataja- ja kuulaja-
jaskonnas tekitada ainult siis, kui ta suudab käsitleda ja kujutada usutavalt ja tõetruult kõiki neid tundeid ja elamusi, mis on ühised kõikidele. Nii on otsustav sõna publiku teatritoomiseks ja õige teatri-
etenduse tekkimise võimaluste loomiseks öelda teatril. Ent hea ja ehtne teatrietendus on olenev teatrisaali ja lava ühtekuuluvusest. Tõsist teatriskäijat valdab teatud elevus ja naudingurõõmu oote-
ärevus juba enne teatrisse minekut. Teatrisaalis ei asu ta kohe lavalt pakutavaga ülalt alla kritiseerivasse vastuollu, vaid on esialgu passiivseks vaatlejaks, kuni on jõudnud tutvuda lavalt pakutavate kujudega. See tutvus rea hulga uute inimestega sobib kiiremini, mida enam kujutatava osatäitja poolt pakutakse vaatlejale tuttavaid iseloomujooni, meeolusid, vaimusugemeid. Mida paremini ja suuremate detailidega näitleja oskab oma osa kujutada, seda lähedasem on see meile. Ja imelik — siin ei püüagi meie omada ainult sümpaatseid sõpru, vaid sama hästi sobib meile tutvus meie vaimsete vaen-

Nõudke kõikjal

As
A. Brannmanns

kakao,
šokolaadi ja
kompvekke

Lõuna-Eesti Autokool

Tartu, Suurturg 3
Telefon 39-49

Juhataja Ed. Roomere

Parim ettevalmistus auto ja mootorratta juhtimise loa saamiseks. Suurimate kogemustega kutselised õpetajad. Moodsad õppevahendid — hinnatud 1938. a. Tartu näitusel I auhinnaga. Soodsad maksumitingimused. Õppimine võimaldatud kuni katse sooritamiseni ilma juurdemaksuta. Õpperaamatud. Maalt õpilastele korter. Lõpetajaile erilised soodustused.

Nõudke tasuta õppekava ja tingimusi!

Uute õpilaste vastuvõtmine igal ajal!

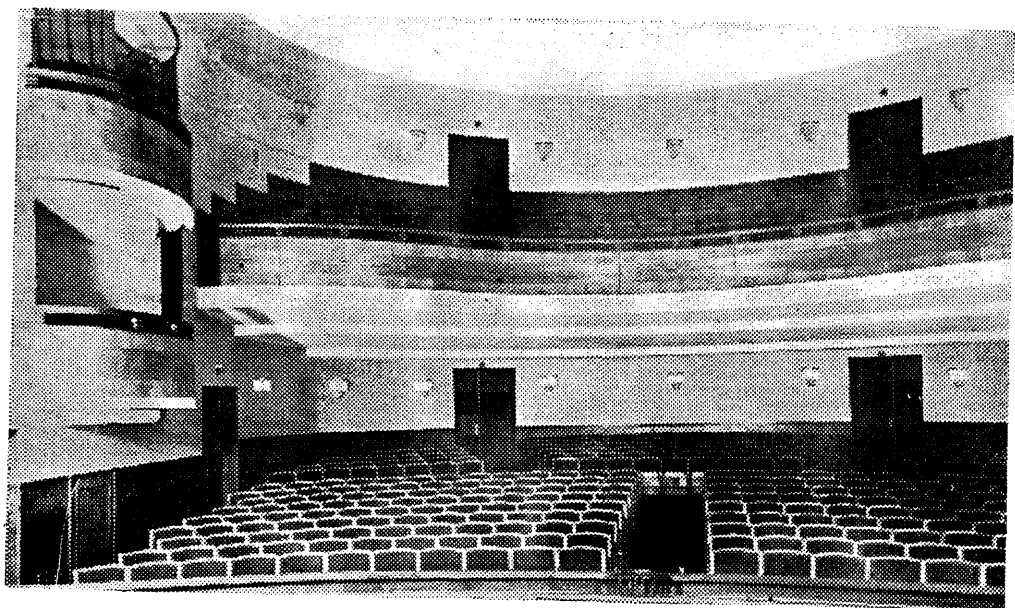

„Vanemuise“ pere käesoleva teatrihooaja algul teatri uues suveaias.

lastega, antipaatsete kujudega. Oleme märkamatult hakanud kaasa elama autori intriigile. Meid ei seo enam üksiknäitleja, vaid on haa-
ranud ansambl. Seda on saavutanud näitejuht, kes näitleja ja publiku vahendajana kogu ettevalmistuse ja loominguprotsessi kestes elab kahepaikset elu. Ta on iga uue osa esimene jälgija. Jälgides näitlejat saalist publikuna, elab ta samaaegselt kaasa näitlejaga, kuni vahepealse osasse vahelesegamiseni. Tema mureks on põhjalik publiku tundmaõppimine, ja näitejuhi seisukord on seda raskem, mida mitmepalgelisem on teatripublik. On aga näitejuht ja näitleja enamiku publikuga ühise keele leidnud, siis rikastuvad publik ja näitleja iga etendusega.

Leidub inimesi, kes pole suutelised üksikuid kunstialasid —järel-
likult ka teatrikunsti kui sünteesi nautima? Kindlasti ei. Need peak-
sid olema pimedahingelised. Kogu kosmos on hiigelkunstilooming.
Kõik kunstialad ja teadused arendavad meid seda nautima. Ent
elulised tähelepanekud sunnivad järelutama, et kõigil pole tarvidust
kunsti ja vaimse elu nautimiseks. Sel juhul ei saa aga ka olla juttu
tõelise teatrielamuse, isegi hea teatrietenduse tekkimisest.

Kui teatrikunst, liitunud loomingute kunst, on teistest kunsti-
aladest õnnelikumas seisukorras, siis samas seisavad ka tema halbu-
sed. Teatris ei ole ühe ega üksiku loomingut, vaid siin esineb ikka
kollektiivlooming, mis saab tõeliseks kunstiteoseks, elamuseks alles
kolmanda kaasteguri, publiku kaasabil. Kuna publik on teatri-

„Vanemuise“ uus teatrisaal.

kunstis kaasalooja, siis ei tohiks ta ka kunagi unustada, et teatri tuled kutsuvad esmajoones teda.

Näitlejaskonna on teatri ahvatlevad tuled kutsunud selle muusa rüppe juba enamiku tegelaste nooruspäevil. Ainult üksikud teatriinimestest on saanud aja jooksul „paremad mõtted“ ja vahetanud selle kutse mõne praktilisema vastu. Teatrituled on neid kutsunud juba vanas „Vanemuises“. Need kutsusid neid 33 a. tagasi Eesti esimesse kutselisse teatrisse — „Vanemuisesse“. Nüüd kutsuvad näitlejaskonda ja publikut uue teatrihoone tuled. Olgu need kestvateks valgustavateks tungaldeks kogu Eestile.

*Peegli-,
klaasi- ja silditööstus*

A. Loderaud

TARTUS, UUETURU TAN. 11, TELEFON 25-01

Klaasilihvimine. Peeglihõbetamine. Klaassepatöökoda. Painutatud klaas. Mööbliklaas. Opaksiit-, klaas-, plekk-, vaskärisildid

Klaasist vitriinid

P E E G L I D • A K N A K L A A S

Vaateaknaklaas. Ornament-
ja traatklaas

Ühispank
Tartu Eesti Laenu- ja Hoiu-Ühisus

ESIMENE EESTI ÜHISPANK · ASUTATUD 1902. A.

Tartus, Suurturg 14, oma majas

KODUKESKJAAM 42-60

Võtab raha hoiule ja maksab ajakohast intressi.
Annab laene hüpoteekide, väärtpaberite kindlustusel ning käimeeste vastutusel.

Garantiid Riigi hangete, töölepete, ostude ja muude tehingute kindlustuseks.

Saadab raha igasse kodumaa linna ja alevisse.

Vahetalitus riiklikkude laenude saamisel põllumeestele.

Sissenõudmine vekslite ja muude dokumentide järgi.

Moodne varakamber, seifid.

JUHATUS

Nii hind kui ka kvaliteet on mõõduandvad!

Milvi

HAMBAPASTA

ühendab mõlemaid paremusi

Suur tuub 35 senti eest igalpool saadaval

A/S. „EPHAG'T“ LABORAT., TALLINN

Tartu Eesti Majanduse Ühisus

TARTUS, HOLMI TÄN. 12-18, VÖRU TÄN. 4 JA SUURTURG 9

Suurim ja valikurikkam ladu

põllumajanduslikke, koloniaal- ja raua-
kaupu, ehitusmaterjale, käsitööriistu,
kütte- ja määrdeõlisid jne. jne. jne.

Bensiinijaam ja autotarvete ladu Tartus, Poe tän. 4

Osakonnad: Räpinas, Pukas, Puhjas, Võnnus,
Kavastus, Kambjas, Lähtes, Varal, Melistes

Müük suurel ja väikesel arvul

KAUBANDUS A/S

«TÖÖSTUSTARVE»

Tallinn, Vene t. 11, telef. 481-41

Soovitame laost:

Keevituselektroode „PHOENIX“

„PHOENIXITE“ klingeriiiti

Rootsi roostekaitse värvi

„FERRO-PROTEX“

Terastrosse „PAVO“

Teraskruustange „LEINEN“

„DUREX“ šmürgelriiet

„HYDRODUREXIL“ veekindlat

šmürgelpaberit

Inglise mööblinahku

Mererohtu

Oskar Heine

klaverivalrik

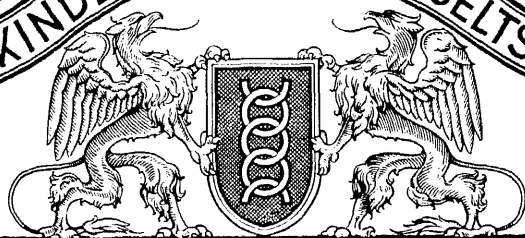
Tartus, Kalevi 69, kõnetr. 32-98
Asutatud 1872

on kõige vanem spetsiaal-tööstus
sellel alal Eestis, kelle

pianiinod ja tiibklaverid

- näitustel kõrgemad auhinnad on saanud soliidse töö ja võistlemata ilusa kõla eest.
- Ka edaspidiseks lipukirjaks jääb „Töö kiitku ennast ise“.

KINDLUSTUS-AKTSIA-SELTS

*** EESTI UNION ***

TALLINN, SUUR KARJA 18. TELEF. 445-10
TARTUS: MAJAOMANIKKE PANGAS, TEL. 15-62

Kõik kindlustusalad! Kahjude kiire likvideerimine!

TARTU
JUUDI ÜHISPANK

Tartus Poe tn. 3
Tel. 23-05 ja 23-98

TOIMETAB KÕIKI
PANGAOPERATSIOONE

Firma

Karl Unger

Asut. 1893

Tartu, Ülikooli 26, tel. 25-57

●
Raamatuköitmine

●
Lineerimise asutus

●
Pildiraamimise töökoda

●
Kirjutusmaterjalid ja joonistustarbed

Näpunäide lehelugejale!

Kui tahate peale kuiva ametliku informatsiooni ka tõelist elu näha, kui tahate peale kuivade päevauudiste kirjutusi mitmelt huvialalt, halli igapäevasusse võrratut nalja, ajaviiteks rohkesti häid jutte, sündmusi ka piltide peegelduses näha, siis tellige „Rahvaleht“.

«RAHVALEHT» on Teie leht!

Kõik „Rahvalehe“ tellijad saavad „Esmaspäeva“ 15-sendilise juurdemaksuga kuus. — Kolme kuu ja pikema aja tellijatele on „Perekonnaleht“ ja „Ajude Gümnaastika“ 25 sendiga kuus. — „Rahvaleht“ maksab poolaastas kr. 8.20, kolmeks kuuks kr. 4.30, üheks kuuks kr. 1.50. — Tellida saab igast postiasutisest ja ajakirjanduse-kontorist.

Kauneid lilli

igaks sündmuseks

soovitavad

lilleärid «*Will*»

Rüütli tänav 5. Telefon 37-35.

Lossi tänav 7. Telefon 24-18.

A.-S.

Tartu Tööstuse Pank

Tartus, Ülikooli 44, oma majas. Tel 26-35 ja 28-35

Toimetab kõiki pangaoperatsioone

*

Panga juures Eestimaa Kinnistus

A.-S. «EKA» peaesindus

Tarvitajad, kes panevad rõhku
jookide headusele, valivad selleks

A/S. A. Le Coq'i saadused

ÕLLED:

PILSEN

TÕMMU HIID

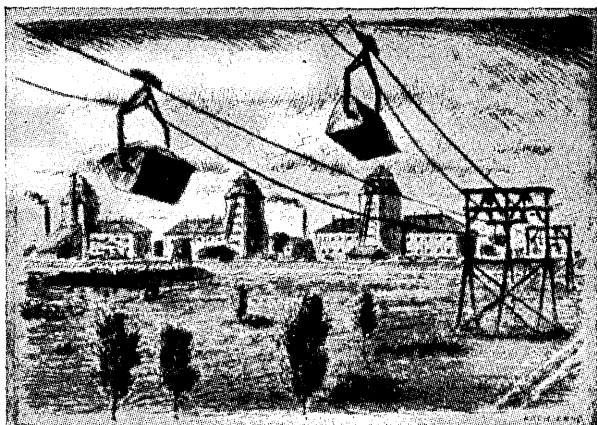
GLADIAATOR

INGLISE PORTER

KARASTUSJOOGID:

Sidrunihappejoogid Jürijook ja Sooda
Tervisevesi Kreuzina. Mahlajoogid
loomulikest mahladest

A/S. A. Le Coq

*Õlivabrikud
Kohtla-Järvel*

Põlevkivitoodang
1938. a. 588.200 t.

Toorõlitoodang
1938. a. 48.977 tonn.

A.-S. Esimene Eesti Põlevkivitööstus

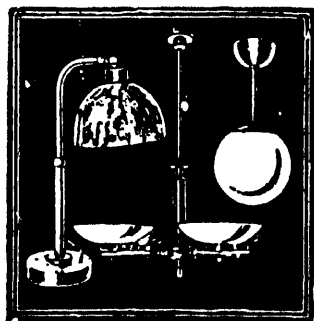
end. Riigi Põlevkivitööstus

Juhatus ja müügibüroo: Tallinn, Valli tän. 4-3
Telef. 450-62 ja 450-85. Telegr. „Peapõlevkivi“

*Shokalaadi-,
kompveki- ja
hiskviiditehas*

R. Klausson

=====
Tallinn, Jahu tän. 5
Kõnetraat 441-15

Elektrotehnikaäri ja -tööstus
„Jõud & Valgus“

Tartus, Rüütli t. 11. Tel. 24-48

valmistab moodsaid ja maitsekaid
elektri lae- ja seinarmatuure,
laua- ja öölaualampe

Äri ladu esitab rikkaliku valiku

Ühing

Eesti Lihaeksport

Tartu Eksporttapamaja
kvaliteetsaadused

on müügil meie lihatsentraalides
Tartus, Valgas, Petseris ja kõikides
paremates toiduainetekauplustes nii
maal kui linnas.

Ühing «Eesti Lihaeksport»
Tartu Eksporttapamaja

TELEFON 40-54

KODUKULTUURI JA KODUMAJANDUSE AJAKIRI

«TALUPERENAIN»

on parim nõuandja

kultuurse kodu loomisel ning kõigi naise elus ja töös ettetulevate küsimuste lahendamisel. — Üksiknumbrid müügil kõikjal.

Toimetus ja talitus Tartus

Peeter Põllu 5. Telefon 29-37.

Ehituse- ja Metallitööstus

«TEHNIK»

Tartu, Võru tän. 1, telefon 23-04

*Vesivarustuse, kanalisatsiooni,
keskkütte ja ventilatsiooni seadeid*

A/S.

Tartu Pank

VANIM KOMMERTSPANK EESTIS. ASUTATUD 1868. A.

AKTSIAKAPITAL KR. 1.000.000.—

PEAPANK: TALLINNAS, KINGA 1

OSAKOND: TARTUS, SUURTURG 20

Telefonid: Kodukeskjaam 4120

Kaugekõned 2686

Juhataja 4121

*Toimetab kõiki pangatehinguid
sise- ja välismaal*

MOODNE TERASKAMBER

Teraslaekad mitmesuguses suuruses. Erikamber pakkide hoiuks

PANGAÜHENDUS LONDONIS: THE BRITISH OVERSEAS BANK LTD

Panga juures

Eesti Kindl. A/S. «Polarise» peagentuur

Aug. Valdson

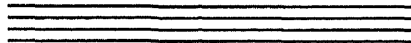
VALMISRIIETE JA TELLIMISTE-ÄRI

TARTU, ALEKSANDRI 1
KÕNETRAAT 32-66

Ühistegelik Kindlustusselts

»Eeks-Maja«

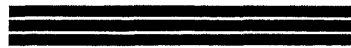

Tallinn, Vabaduseväljak 10

TARTU PEAESINDUS: KOMPANII TÄN. 2

Philips-
Raadio

1940

aasta uudised
kohale jõudnud
Nõudke tasuta
demonstreerimist

LADU TARTUS

Võidu tän. 6

KÖNETRAAT NR. 24-68

K/M. TEATER & MUUSIKA

KVALITEETMÖÖBLIT

asutustele ja kodudele valmistab kiirelt mööblitehas

A.-S. MASSOPRODUKT

TALLINN, TARTU MT. 73, TELEFON 308-96

Meie valikurikkast laost leiate soodsail maksutingimustel

foto-, jahi- ja elektritarbeid

ning „Maico“ väikemootorrattaid

Vidrik Särg & Ko

TARTU, VÕIDU TÄN. 10 TELEF. 20-78

Fotoamatöör- ja elektriinstallatsiooni-
tööde vastuvõtmine

Müük suurel ja väikesel arvul

A/S.
Kauba Pank

TARTUS

TARTUS, SUURTURG 12
Oma majas

Juhatuse telefon 22-09
Kodukeskjaam tel. 41-40

Oma kapitalid üle Kr. 545.000.—

Toimetab kõiki pangaooperatsioone

Kindlustuse A/S. EESTI LLOYD'i Tartu peaesindus

Eriti hästi

varustab majaprouat

vürtsidega

värske pähkliõliga

puhastusvahenditega

kosmeetikavahenditega

E. Günther

Tartu, Kaubahoov 26
Tallinn, Viljandi, Pärnu

*Oivaline
nahaku vahend*

A/S. ODOR

TALLINN

PARIMAD kölniveed ja lõhna-
õlid 50-ne eri lõhnaga.

LUKSUS ja teised puudrid.

ILUDUSKREEMID, nagu: Lido-
kreem, Kasekreem jne.

A/S „ODOR“

Tartu Linnapank

Tartus, Raekojas. Telefonid 22-32 ja 31-32

Võtab raha hoiule jooksvale arvele, kindla tähtaja peale ja kuude viisi. Annab laenusid. Ostab ja müüb väärtpabereid. Müüb Riigi klassifitseeritud piletiteid. Toimetab kõiki pangatöid ja operatsioone.

Korrespondendid kõigis kodumaal linnades ja rahvarikkam. kohtades maal

S A A D A V A L H O I U K A R B I D

Akadeemiline Kooperatiiv.

TARTU, ÜLIKOOLI 15 • TALLINNA-KOPLI

Akadeemilise pere ühistegeline ettevõte

Raamatu- ja kirjutustarvetekauplus.

Välistellimised: raamatud, ajalehed ja ajakirjad kõigilt mailt.

Kirjastus. Ajalehe-väljalõigete büroo jne.

● *Tutvuge meie laoga kodu- ja väliskirjanduse alal.* ●

*Värskust
ja valgust*

majja toob igapäev
oma lugejaile

„UUS EESTI“

Tellige veel täna, et olla teadlik kogu maailma sündmustest.

Ühispank

Tartu Majaomanikkude Pank

Suurturg nr. 7, Tartus

Luksusnõud

Kristall-Klaas

Serviisid - Porselan

Maja- ja köögitarbed

Üürinõud pidustusteks

E. W. JÜRGENS

Ülikooli 2

Telefon 2788

Keetke ja küpsetage elektriga.
Puhas ning mugav on ainult
elektripliit!

*Külastage
elektriaparaatide*

NÄITUST

TARTU LINNA ELEKTRIJAM

TARTUS, SÖÖGITURG NR. 7, TELEFON 41-10. AVATUD KELLA 8-14

EESTI HÜPOTEEGIPANK

TARTUS, VÕIDU TÄN. 11, OMA MAJAS

Annab linnade kinnisvaradele pikaajalist pantlehe-laenu esimese obligatsiooni kindlustusel.

Laenult võetakse aastas 6,5% ja 1% kustutusmaksu.

Üheks kasulikumaks ja kindlamaks raha paigutamise vahendiks on 6%. Eesti Hüpoteegipanga pantlehed. Hoiusumma omanikkudel on kõige kasulikum hoida raha pantlehtedes.

Pantlehtedesse paigutatud kapital on mitmekordselt kindlustatud pangale panditud kinnisvaradega, mille korrashoiu ja tule vastu kindlustamise järele valvab Eesti Hüpoteegipank.

Pantlehtedesse investeeritud kapital kannab praeguse kursi juures 6,7% aastas, mis maksetakse välja 2 korda aastas.

Pantlehti müüvad Eesti Hüpoteegipank ja kõik suuremad rahaasutised.

JUHATUS.

Suurim

*rohu-, värvi-, kos-
meetika- ja kummi-
kaupade ladu*

*

K/M

JOHAN PEEP

TARTUS, VÕIDU TN. 10

Telefon 31-86

Valga

Tööstuse & Kaubanduse

$\frac{A}{S}$ „V.T.K.“

*Valga õlled ja
peenviinad*

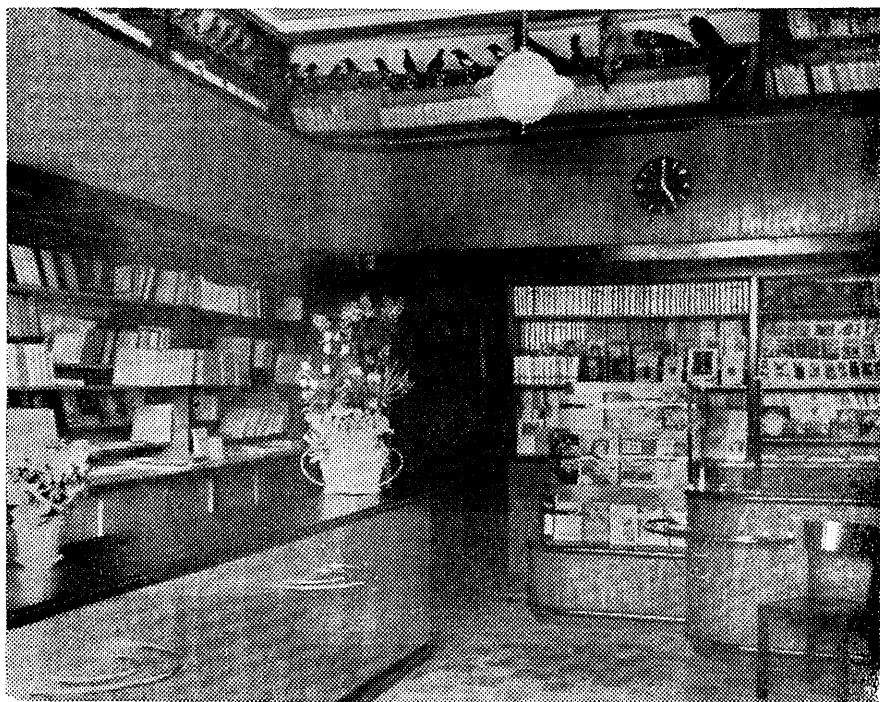
$\frac{A}{S}$ „TALKO“

*mahlad ja
karastavad jaogid*

Esindused ja laod

Tartus, Kastani t. 42/44

Telefon 30-15

«Koolivara» pakub vääriskaupu

koollitarvete, õppevahendite, kirjanduse jne. alal

„KOOLIVARA”

VÕIDU 10, TELEF. 28-29

Tööriistad,

metallid:

vask, alumiinium, uushõbe, tina, tsink jne.

ehitus- ja majapidamistarbed

V. KALJOT

Tartus, Poe tän. 9, telefon 32-29

A-S. Tartu Aiavilja Ühisus

TARTU, PUU TÄN. 2, TELEF. NR. 21-13

PEENVIINA- JA NATURAALVEINITEHAS

Eriti soovitage: Prantsuse konjaki segud:
Société Larsen & Co ⁺, ⁺⁺, ⁺⁺⁺, V. S. O.

Lauaviin (Vene vodka)

Liköörid: Doom (endine Benédictine),
Curaçao, Mandariin, Muraka, Brigitta,
Creme d'Orange, Cherry Brandy.

Napsid: Vähjakümmel, Subrovka,
Allaškümmel, Räbinovka jne.

Mehaaniline puutööstus

Ferd. Sassi

Tartus, Aleksandri 111. Oma majas. Telef. 30-90.
Osakond: Tallinn, Kopli tänav 38. Tel. 449-46.

Valmistab korralikult kuivatises
kuivatatud materjalist igasuguseid
puutöid, nagu:

mööblit, uksi, aknaid, treppe, autotõlde j.n.e.
Hinnad töökohased — aastane järe-
maks ja vastutus. Enne kui tellite
kusagilt teisalt, palun külastada minu
tööstusi ja tutvuda tööhindadega.

*Kõlavärvingu ja tehniliste seadeldiste
poolt on*

SPRENK-LÄTE

patent-pais-püstklaverid

*praegusaja täiuslikumaid mänguriistu
kogu klaveriehituse alal. Näha: Tartus,
Rüütli tn. 25 ja Tallinnas, Kuninga tn. 5
K. Jürgensoni juures.*

Välismaal väljaõppinud optik

Teatri külastamine ilma
binoklita

on ainult poolik nauding.
Niisama ei tohi täiusliku
peikleidi juures puududa

lornjett.

Suurim valik erioptikaäris

Schultze

Tartus, Rüütli t. 10

MASINAVABRIK

Gustav Peets

Tartus, Võru tänav 100. Telefonid:
kodu- ja keskjaam 25-35, juhatus 38-35

on suurimaid masinaehituse tehaseid Lõuna-Eestis

S o o v i t a b :

- Aurukatlaid
- Keskkütte sisseseadeid
- Püimatalituse masinaid
- Malmi- ja vasevalu

*Igasuguste masinate ja aparaatide remont.
Eelarved ja nõuanded tasuta.*

**Meie ei
muretse,**

sest meid kaitseb küllaldane elukindlustus, sõlmitud Ühis-tegelikus Kindlustusseltsis

„EESTI“

Valitsus:

Suurturg № 8

Tartu

OLIVA-SEEP

ON PARIM PEREKONNA-
SEEP, MILLE KOOSSEISUS
ON KALLID PALMI JA OLIIV-
VI OLIID.

PÖLLUTÖÖRIISTADE JA MASINAVABRIK

J A A N R A T N I K

A s u t. 1908. a. Tartus, Holmi 2—10. Telef. 20-35 ja 23-63.

Soovitab Teile kodumaatööstuse kõrgeksvalit. saadusi, nagu:

KARTULIVÕTMISEMASINAID — õlivanniga,
millised riikliku katsejaama poolt tunnustatud
parimateks Eestis.

Foto

H. RIEDEL

Tartus, Ülikooli 36.

Foto-ateljee

Firma A. Lomp

Om. L. Uemaa-Neuman

TARTUS, ÜLIKOOLI 3
TELEFON 22-53

KUNSTAINETE PRESSTÖÖSTUS

SEISLER & Ko.

Tartu maant. 45. Telefon nr. 313-84.

Valmistab kunstpressainest elektritar-
beid, nõõpe, kontoritarbeid, jne.

*Julgelt ja mureta
vaatab tulevikku iga Eesti perekond,
keda kaitsab kindlustus - a. s. "Oma"!*

**EESTI OMAVALITSUSTE JA ÜHISTEGELISTE ASUTISTE
KINDLUSTUSETTEVÕTE .**

PEAKONTOR: TARTUS, RIIA T. 35, TELEF. 41-60 (KODUKESKJAAM)

Peaesindused kõigis suuremates keskustes, esindajad igalpool

Suures valikus moodsaid
pildiraami- ja tapeediliiste
soovitab

K. LUKK'I

pildiraamitööstus

Võidu tänav 12, Tartu

**Paberid, papid,
kirjutustarbed ja tapeedid**

Müük suurel ja väikesel arvul

Paberiäri «KODUMAA»

Tartus, Aleksandri tän. 10. Telefon 27-87.

Pesu- ja pudukauba
soodsaim ostukoht on

Km Vennad
LEPP

TARTUS, KAUBAHOOV 2/3

U/a. Maja

TARTUS, RIIA TÄN. 49

Telefon 36-17 ja 24-00

Ehitusettevõtted

*

*Ehitusmaterjal
Vesivarustustarbed
Värvikaubad
Keskkütted
Elektriseseadmed*

*

MARTA SAKS

TÄHE TÄNAV NR. 65

soovitab odavate hindadega
rohu-, värvi- ja kosmeetikakaupu

Võidu tänav nr. 6

L. Goldberg

ooo

*Kõige kasulikum ostukoht.
Käiksugu hooaja moe- ja
pudukaubad.*

Võidu tänav nr. 6

Duhas pesu

FREDERIKING
400g 68%

KOLLASE
TUUMSEEBIGA

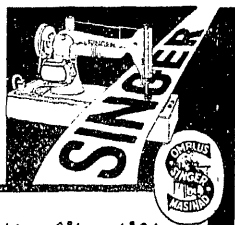
*„Melange“ kohv
on maitsev
ja odav.*

Kroonitud näitustel
kõrgemate auhindadega.

Saadaval kõikjal Eestis.

TÖÖSTUS JA LADU

Tartus, Aia 32, telef. 21-76

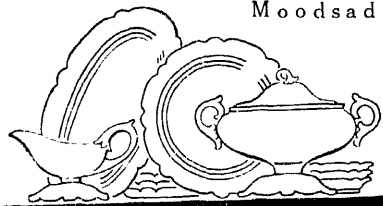

*Kvaliteedilt
vanaema-aegne —
ehitusviisilt
ülimoodne on
SINGER
õmblusmasin.
Seda tõendab
kogu maailm!*

N. H. KODAASOV & POEG

TARTU, RIIA T. 37. TEL. 26-93.

Moodsad

„Sööginõud“

Roostevabad noad-kahvlid jne.

N. H. KODAASOV & POEG

TARTU, RIIA T. 37. TEL. 26-93.

Pilseni,
Eksport-
Pilseni
ja
Müncheni
õlu

Selters,
Sidrun-
happe-
ja
mahla-
joogid

ja karastavad
joogid

Ants Silvere õlletehas «Livonia»

J. STEIM
TARTUS, LUTSU TN. 4
TELEFON 39-80

KLIŠEETÖÖSTUS

JOON-, VÕRK- JA MITME-
VÄRVIKLISHEED VASK-
JA TERASKLISHEED.
TSINK JA VASK SILDIKESED.

A.-S.

D. MIRVITS & POJAD

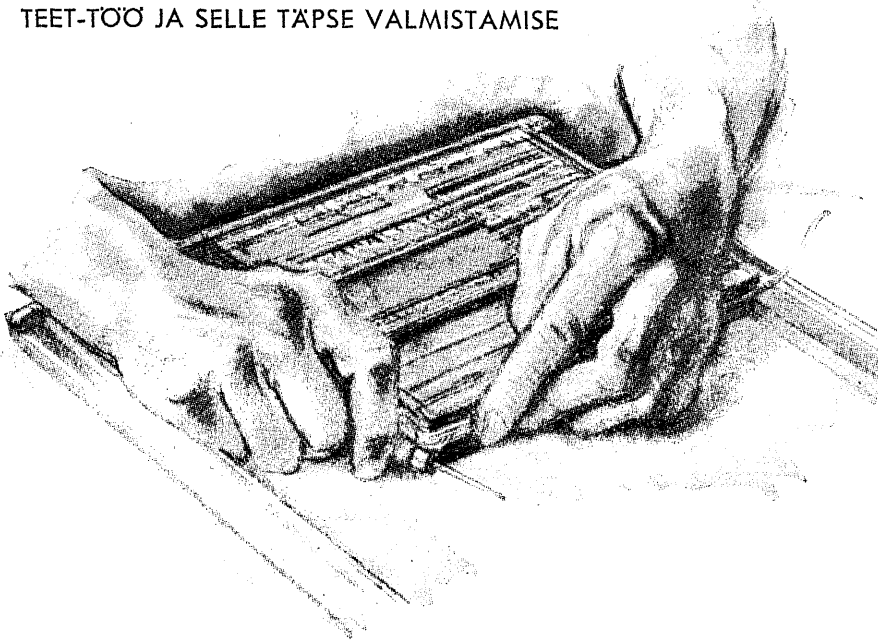
TARTUS, RAEKOJA 6

KLAAS * PORTSELAN * EMAIL
MAJA- JA KÖÖGITARBED

POSTIMEES

Tartus, Ülikooli 21/23, telef. 40-80

AINULT MOODNE NING TÄIUSLIK SUUR-
KÄITIS KINDLUSTAB TÕÕANDJALE KVALI-
TEET-TÕÕ JA SELLE TÄPSE VALMISTAMISE

TRÜKIKODA ON SUUREMAID JA MOOD-
SAM EESTIS NING VALMISTAB IGASUGU
TRÜKISEID LIHT- VÕI VÄRVITRÜKIS

TSINKOGRAAFIA VALMISTAB KORRALI-
KULT IGASUGUSEID JOON-, VÕRK-
NING MITMEVÄRVIKLIŠEESID

KÕITEKODA ON VARUSTATUD MOODSATE
MASINATEGA JA VALMISTAB KÕIKSUGU
KÕITETÕID LIHTSAST KUNI ILUKÕITENI

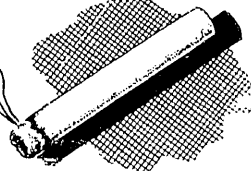
„ P O S T I M E H E ” TÕÕKODADE TÕÕD ON HINNATUD
KÕRGEMATE AUHINDADEGA, SUURTE KULDAURAHADEGA

Hind 20 senti, ühes kavaga 25 senti

Meeldivamad sordid tubakaturul!

*Mida pidevamalt neid suitsetate,
seda paremini maitsevad*

E. K.-Ü. „Postimehe“ trükk, Tartus 1939.